

prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău
Judecător. V. Chisilița
instanța de apel: Curtea de Apel Comrat
Judecători: G. Colev, A. Curdov, Șt. Starciuc

dosarul nr. 2ra-1325/17

DECIZIE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Saranciuc Victor,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Saranciuc Victor
împotriva Curții de Apel Chișinău, Judecătoriei Centru municipiul Chișinău,
Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii
Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin discriminare în acces
la justiție,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 09 martie 2017, prin care au fost
admise apelurile declarate de Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor, casată
hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 13 iunie 2016 și emisă o
nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă din motivul omiterii termenului de
prescripție,

c o n s t a ț ă:

La 23 ianuarie 2016 Saranciuc Victor a înaintat cerere de chemare în judecată
împotriva Curții de Apel Chișinău, Judecătoriei Centru municipiul Chișinău,
Ministerului Justiției al RM și Ministerului Finanțelor al RM cu privire la repararea
prejudiciului moral cauzat prin discriminare în acces la justiție.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin citația Curții de Apel Chișinău din 04
ianuarie 2013 și citația Judecătoriei Centru municipiul Chișinău din 22 septembrie
2014, a fost invitat să participe la ședințele de judecată a instanțelor de judecată
menționate.

Relatează că în zilele în care au avut loc ședințele de judecată, inclusiv și în
ședința de judecată din 30 septembrie 2014 care a avut loc la Judecătoria Centru
municipiul Chișinău, nu a avut acces în instanța de judecată din motivul lipsei
condițiilor de acces în clădirile instanțelor menționate pentru persoanele cu dezabilități

(care utilizează scaunele cu roțile) drept urmare a lipsei infrastructurii care ar permite accesul.

Menționează reclamantul că este persoană cu dezabilități, invalid de gradul I și nu are posibilitatea de a se deplasa de sine stătător deplasându-se doar utilizând scaun cu roțile.

Reiterează că în urma examinării plângerii depuse, la 30 decembrie 2014 Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a emis decizia nr. 176/14, prin care s-a constatat faptul discriminării sale în acces la justiție pe criteriu de dezabilitate prin lipsa acomodării rezonabile a clădirilor instanțelor pentru persoanele cu dezabilități conform art. art. 1, 2, 4 lit. a), e), f) și g) ale Legii cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, devenind astfel victimă a discriminării.

În consecință este de părerea că, potrivit deciziei menționate Judecătoria Centru municipiul Chișinău și Curtea de Apel Chișinău urmau să întreprindă măsuri imediate și adecvate pentru a asigura acomodarea rezonabilă a clădirilor ce le aparțin pentru persoane cu dezabilități, justițiabili și profesioniști într-un termen de până la 6 luni.

Consideră reclamantul că prin neasigurarea accesului la justiție pe criteriul de dezabilitate prin lipsa acomodării rezonabile a clădirilor instanțelor de judecată, i-a fost cauzat prejudiciu moral.

Solicită Saranciuc Victor încasarea în mod solidar din contul pârâților a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei.

La 31 mai 2016, Saranciuc Victor prin intermediul avocatului Stoianova Olga a depus cerere, prin care a solicitat repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei din contul fiecărui pârât (f. d. 49 Vol. I).

Ulterior, în cadrul dezbaterilor judiciare Saranciuc Victor a depus o cerere de modificare a pretențiilor, prin care a solicitat reperarea prejudiciului moral în mărime de 25 000 lei din contul fiecărui pârât.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, municipiul Chișinău din 13 iunie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Saranciuc Victor prejudiciul moral în mărime de 15000 lei. În rest acțiunea înaintată

La data de 23 iunie 2017, Ministerul justiției al RM a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

La data de 30 iunie 2016, Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Stoianova Olga, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 11 august 2016 vicepreședintele Curții de Apel Chișinău a înaintat Curții Supreme de Justiție demers de strămutare a pricinii la o altă instanță de același grad (f. d. 85 Vol. I).

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 24 august 2016 a fost admis demersul vicepreședintelui Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea pricinii pentru, cauza civilă fiind strămutată pentru judecarea apelurilor declarate de Ministerul Justiției al RM și Saranciuc Victor de la Curtea de Apel Chișinău la Curtea de Apel Comrat (f. d. 91-92 Vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Comrat din 10 noiembrie 2016, cererea de apel depusă de Saranciuc Victor, reprezentat de avocatul Stoianova Olga a fost restituită (f. d. 173-175).

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 09 martie 2017, au fost admise apelurile declarate de Ministerul Justiției și Ministerul Finanțelor, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 13 iunie 2016 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă din motivul omiterii termenului de prescripție.

La 17 mai 2017, prin intermediul oficiului poștal Saranciuc Victor a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurentul Saranciuc Victor, în motivarea recursului a menționat că a recepționat decizia Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 30 ianuarie 2014 abia la data de 04 iunie 2015, iar instanța de apel a calculat termenul de prescripție contrar prevederilor art. 20 al Legii cu privire la asigurarea egalității, și anume din momentul aducerii la cunoștință a deciziei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Comrat a emis dispozitivul deciziei la 09 martie 2017, iar la 27 martie 2017 Saranciuc Victor a recepționat decizia motivată (f.d. 259 Vol. I).

În consecință, instanța de recurs consideră că recurentul Saranciuc Victor s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 mai 2017 în termen.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea deciziei instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Curții de Apel Chișinău, Judecătoriei Centru municipiul Chișinău, Ministerului Justiției al RM și Ministerului Finanțelor al RM, Saranciuc Victor a solicitat repararea prejudiciului moral cauzat prin discriminare în acces la justiție.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii dispunând încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Saranciuc Victor a prejudiciului moral în mărime de 15 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Judecând apelurile declarate de Ministerul Justiției al RM și Ministerul Finanțelor al RM instanța de apel motivat și amplu argumentat, pronunțându-se asupra tuturor aspectelor importante pentru soluționarea justă a pricinii, temeinic a ajuns la concluzia admiterii apelurilor declarate de către Ministerul Justiției al RM și Ministerul Finanțelor, ilegalității hotărârii primei instanțe și corect a emis o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea înaintată de Saranciuc Victor pe motivul omiterii termenului de prescripție.

În favoarea concluziei enunțate, instanța de recurs reține materialul probator din care rezultă că la 24 octombrie 2014, Saranciuc Victor s-a adresat cu o plângere către Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității în care a invocat că este persoană cu dezabilități locomotorii, se deplasează doar cu utilizarea unui scaun cu roțile și din cauza lipsei condițiilor de acces în clădirile Judecătorei Centru municipiul Chișinău și Curții de Apel Chișinău, nu a avut posibilitatea să participe nemijlocit pentru a-și apăra drepturile și interesele sale la procesele de judecată la care a fost invitat prin citațiile din 04 ianuarie 2013 și 22 septembrie 2014, inclusiv în ședința din 30 septembrie 2014, în care a fost antrenat.

Drept urmare, prin decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 30 decembrie 2014, s-a constatat că faptele expuse în plângerea depusă de Saranciuc Victor reprezintă discriminare în acces la justiție pe criteriu de dezabilitate prin lipsa acomodării rezonabile a clădirilor instanțelor pentru persoanele cu dezabilități, conform art. art. 1, 2, 4 lit. a), e), f) și g) din Legea nr. 121 din 25 mai 2012, privind asigurarea egalității.

Iar, la data de 25 ianuarie 2016, Saranciuc Victor prin înaintarea acțiuni respective s-a adresat în instanța de judecată în temeiul prevederilor Legii cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, solicitând repararea prejudiciului moral cauzat prin neasigurarea accesului la justiție pe criteriul de dezabilitate prin lipsa acomodării rezonabile a clădirilor instanțelor.

Astfel, potrivit art. 12 alin. (1) lit. i) din Legea privind asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, Consiliul examinează plângerile persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării.

În conformitate cu art. 13 din Legea menționată, constatarea existenței sau inexistenței faptei de discriminare se inițiază de Consiliu din oficiu sau la cererea persoanelor interesate, inclusiv la cererea sindicatelor și a asociațiilor obștești care activează în domeniul promovării și protecției drepturilor omului. Plângerea cu privire la fapta de discriminare se prezintă Consiliului și trebuie să conțină o descriere a încălcării dreptului persoanei, momentul în care a avut loc această încălcare, faptele și eventualele dovezi care susțin plângerea, numele și adresa persoanei care o depune. Plângerea poate fi depusă la Consiliu în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care se putea lua cunoștință de săvârșirea ei. Depunerea plângerii pe adresa Consiliului nu constituie o procedură prealabilă obligatorie pentru adresarea în instanța de judecată.

Totodată, reieșind din prevederile art. 18 alin. (1) lit. d) din aceeași Lege, orice persoană care se consideră victimă a discriminării are dreptul să înainteze o acțiune în instanța de judecată și să solicite repararea prejudiciului material și moral ce i-a fost cauzat, precum și recuperarea cheltuielilor de judecată.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 20 din Legea citată termenul de prescripție pentru intentarea unei acțiuni în instanță în baza prezentei legi este de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.

Prin urmare, raportând circumstanțele cauzei la prevederile legale enunțate, este evident că Saranciuc Victor, prezentându-se conform citațiilor din 04 ianuarie 2013 și 22 septembrie 2014 la Curtea de Apel Chișinău și respectiv la Judecătoria Centru mun. Chișinău, unde s-a prezentat inclusiv la data de 30 septembrie 2014, pentru a participa

în ședința de judecată și cunoscând despre faptul că din cauza lipsei infrastructurii ce i-ar permite accesul în instanță este în imposibilitate să participe în ședințele de în care a fost antrenat, circumstanțe în care s-a considerat discriminat, urma să înainteze o acțiune în instanța de judecată cu privire la repararea prejudiciului moral în temeiul prevederilor Legii cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, în termen de un an din momentul când s-a prezentat la Judecătoria Centru mun. Chișinău și a cunoscut despre faptul săvârșirii discriminării în privința lui, adică cel târziu la data de 30 septembrie 2015.

Or, acțiunea cu privire la repararea prejudiciului moral pe criteriu de dezabilitate prin prisma prevederilor art. 20 al Legii privind asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, urma a fi depusă în instanța de judecată de Saranciuc Victor, în decurs de un an de zile de la data când a cunoscut despre faptul că din cauza lipsei condițiilor de acces în clădirea Curții de Apel Chișinău și Judecătoriei Centru mun. Chișinău nu a avut acces la instanța de judecată, dacă a considerat că acest fapt constituie discriminare în privința sa și nu în decurs de un an de la primirea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 30 decembrie 2014.

Sau, după cum corect a remarcat și instanța de apel, depunerea plângerii pe adresa Consiliului nu constituie o procedură prealabilă obligatorie pentru adresarea în instanța de judecată, iar art. 20 din Legea cu privire la asigurarea egalității, stabilește expres că termenul de prescripție pentru intentarea unei acțiuni în instanța în baza prezentei legi este de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care persoana putea să ia cunoștință de săvârșirea ei.

În aceste condiții, este cert că Saranciuc Victor, era ținut să se conformeze prevederilor normative și să solicite repararea prejudiciului moral pe criterii de dezabilitate în termen de un an din momentul luării la cunoștință despre faptele ce constituie discriminare, care în cauză se constată a fi 30 septembrie 2015.

Pe când, cererea de chemare în judecată în cauză a fost depusă de către recurent doar la 25 ianuarie 2016, situație ce indică asupra omiterii de către această a termenului de prescripție pentru apărarea dreptului încălcat, iar o atare lipsă de diligență este sancționată de lege prin stingerea elementului de protecție juridică a dreptului pretins lezat.

La caz, urmează de remarcat și faptul că dispozițiile art. 116 alin. (1) CPC, care direct indică că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Însă, Saranciuc Victor, contrar prevederilor normelor enunțate, nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție.

În consecință se atestă incontestabil că Saranciuc Victor a depus cererea de chemare în judecată cu încălcarea prevederilor art. 20 din Legea cu privire la asigurarea egalității, respectiv cu omiterea termenului de prescripție.

Totodată, instanța de recurs reține că odată ce la caz s-a constatat înaintarea acțiunii cu omiterea termenului de prescripție, instanța de apel justificat nu a abordat și abordarea fondului cauzei.

Or, atunci când instanța de judecată va respinge acțiunea în temeiul unei explicații procedurale, hotărârea nu va conține concluzii ce țin de soluționarea fondului nemijlocit, cu atât mai mult, reieșind din prevederile art. 113 alin. (1) și (2) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului

prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), iar cererile și documentele depuse după expirarea termenului de procedură nu degrevează de îndeplinirea obligației procedurale.

Distinct de cele enunțate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată, iar temeiurile invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Saranciuc Victor și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de către Saranciuc Victor.

Se menține decizia Curții de Apel Comrat din 09 martie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Saranciuc Victor împotriva Curții de Apel Chișinău, Judecătoriei Centru municipiul Chișinău, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin discriminare în acces la justiție.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva